

Boar
 Ulla Jacobsson, švedska filmska glumica, sa suprugom na izvedbi Hamleta
 Ulla Jacobsson, Swedish film actress, with her husband at the performance of Hamlet

Boarov kod

Igre u mom srcu

PIŠE: VEDRAN BENIĆ

U mojoj kolekciji programskih knjižica, onih koje su svojedobno redovito izdavane pred početak svake sezone Igara s iscrpnim podacima o izvedbama i mnoštvom fotografija, primjerak za 1962. godinu ipak je poseban. Da je riječ o radnom primjerku svjedoči namjerno iskidani dio korica i poruka na unutarnjoj stranici 'Vratiti Bakoviću'. Naravno, riječ je o legendarnom gospodaru Matu, prvom direktoru Igara 1950. godine, kasnije arhivaru. Cijela je knjižica puna njegovih rukom pisanih natuknica i brojeva. Na prvih desetak stranica napisana je riječ BO-AR, što mi je pri prvom listanju izgledalo kao neka tiskarska kratica ili naziv, poput 'cicera', 'dušusa', 'nonparela' i drugih termina koje sam naučio tiskajući list 'Larus' u dobroj staroj olovno-ručnoj dubrovačkoj tiskari. No, kad sam dogurao do natpisa ZUBER shvatio sam da je riječ o fotografu Vilku Zuberu (1915.-1966.), odnosno da su natuknice prezimena autora fotografija, a brojke arhivske oznake originala. I sjetio se da mi je otac, koji je prevodio programe Igara na francuski i engleski, spominjao fotografa Jocu Boara, u očevim novinarskim krugovima poznatog po nadimku Joca Blic! Iako je Zuber 1962. bio službeni fotograf Igara, u programskoj knjižici objavljeno je 26 Boarovih fotografija, čak šest više od Zuberovih. Poput današnjih internetskih fotoreportera, Boar je snimio dolazak Tita na Igre i mnoga poznata lice u publici: Benjamina Brittena, pisca Jamesa Jonesa autora romana 'Oдавде do vječnosti', Bergmanovu glumicu Ullu Jacobsson, ali i prizore iz niza predstava.

Slučaj je htio da je 2018. prijatelj iz mladih dana, Dubo Lasić, pokrenuo FB grupu 'Dubrovnik nekad i sad' jer je stjecajem okolnosti od propadanja uspio spasiti dio Boarovih negativa i dijapozitiva, pa ih do danas polako digitalizira i stavlja na web. Boar je snimao za 'Atlas', ali po narudžbama u Dvoru, Biskupskoj palači i drug-

dje. Bilježio je gradske događaje, posjete stranih državnika, proslave, izložbe, procesije sv.Vlaha, zbiivanja na Igrama, ali i 'vjenčanja, pričesti, krizme, kongrese i sprovode, od čega se moglo popuniti plaću', zapisao je Dubo. U FB grupi otkrio je i rumunjsko podrijetlo neobičnoga prezimena Boar. U Dubrovnik se obitelj doselila pred II. svjetski rat. Otac Jefto bio je vrtlar u pansionu 'Marijin dvorac', a sin Joca zaposlen u 'Foto Tempu', radnji poznatoga zagrebačkog fotografa Gjura Griesbacha koji je od 1935. do '39. živio u Dubrovniku. Zapravo Joca mu nije pravo ime. Rođen 1905. u rumunjskoj Banii, kršten je u grkokatoličkoj crkvi kao Joan Jotca, ali su mu jugoslavenske poslijeratne vlasti sve isprave izdale na ime Joca, pa ga je na kraju i sâm počeo koristiti. Poslije rata bio je fotograf u 'Putniku', a pretvorbom te agencije nastavio u 'Atlasu' do umirovljenja. Bolest ga je 1974. nažalost spriječila da se dalje bavi fotografijom. Umro je 1986. U svakom slučaju, za razdoblje od 1945. do 1973. za foto povijest Dubrovnik njegov je opus jednako vrijedan kao što su za predratno razdoblje dragocjene fotografije Josipa Bernera, dubrovačkoga Židova nažalost ubijenog 1941. u ustaškom logoru Jasenovac.

Zanimljivo je da Igre nemaju precizan popis svih svojih službenih fotografa. U publikaciji 'Oblikovatelji sjećanja' dr.sc.Marija Tonković napravila je 2014. izbor radova najpoznatijih. Zastupljeni su Tošo Dabac, Vilko Zuber, Krešimir Tadić, Marija Braut, Slobodan Tadić, Enes Midžić, Branko Hrkač, Pavo Urban, Milo Kovač, Ana Opalić, Željko Tutnjević, Damir Kalogjera i Grgo Jelavić, ali i moj gimnazijski profesor iz tehničkoga Nikša Karković koji je ljubavlju fotoamatera snimio neke od najboljih fotki s Igara, primjerice Ljubu Tadića i Steva Žigona u 'Otelu' ili 'Ladovo' kolo produženom ekspozicijom. Da su svi fotografi zapravo entuzijasti, osvjedočio sam se proteklih dana susrećući Damila Kalogjera, fotografa na Igrama od 2005. godine, kada je još morao tumačiti da Damir nije tiskarska greška, da se tako stvarno zove, a ne Damir. Mnogi su ga s osmijehom rado pozdravili, a on je zračio radošću što je opet navratio u Dubrovnik i na Igre. I naravno, imao ruksak s opremom na ledima!